

2. Pozostają w mocy:

- 1) przepisy o świadczeniach pieniężnych określonych w:
 - a) art. 33a, art. 59 ust. 1 pkt 1 i ust. 2—5 oraz art. 60 i 61 ustawy wymienionej w ust. 1 pkt 1,
 - b) art. 29a, art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2—5 oraz art. 93 ustawy wymienionej w ust. 1 pkt 2
 — przy odpowiednim uwzględnieniu art. 50 i 51 niniejszej ustawy;
- 2) art. 20 ust. 2 ustawy wymienionej w ust. 1 pkt 3.

3. Żołnierze zwolnieni z zawodowej służby wojskowej w okresie próbnym otrzymują odprawę w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku, tylko w razie zwolnienia ze służby z przyczyn określonych w art. 56 ust. 1 pkt 1 lub 2 albo ust. 3 pkt 2.

4. Jednorazowe odszkodowanie przewidziane w przepisach wymienionych w ust. 2 oraz w art. 117 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220) z ty-

tułu wypadków zaistniałych po dniu 31 grudnia 1967 r. nie może być jednak niższe niż odszkodowanie określone w art. 11 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8).

5. Minister Obrony Narodowej lub organ wojskowy przez niego upoważniony może, w razie śmierci żołnierza wskutek wypadku podczas wykonywania obowiązków służbowych lub w związku z ich wykonywaniem, przyznać stosowne odszkodowanie członkom rodziny żołnierza, którzy nie spełniają wymaganych warunków, jeżeli przemawiają za tym szczególnie uzasadnione okoliczności.

Art. 83. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy zachowują moc przepisy dotychczasowe ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.

Art. 84. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1970 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *M. Spychalski*
Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*

135

USTAWA

z dnia 30 czerwca 1970 r.

zmieniająca ustawę o dyscyplinie wojskowej oraz o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej.

Art. 1. W ustawie z dnia 21 maja 1963 r. o dyscyplinie wojskowej oraz o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej (Dz. U. Nr 22, poz. 114) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. 1. W umacnianiu dyscypliny wojskowej oraz socjalistycznych zasad współżycia społecznego, jak również w kształtowaniu właściwej postawy ideowo-moralnej żołnierzy, współdziałają z przełożonym kolektwy żołnierskie.

2. Kolektwy żołnierskie dążą w szczególności, poprzez odpowiednie oddziaływanie wychowawcze, do zapewnienia przestrzegania przez żołnierzy porządku wojskowego i zapobiegania naruszeniom dyscypliny wojskowej.

3. Szczegółowe zadania oraz zasady i formy działania kolektywów żołnierskich określa Minister Obrony Narodowej.”;

- 2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. W razie nieposłuszeństwa lub oporu ze strony żołnierza przełożony albo starszy stopniem jest obowiązany zastosować środki niezbędne do wymuszenia posłuchu dla rozkazu, do którego wydania był uprawniony.

2. W sytuacji bojowej przełożony albo starszy stopniem ma prawo użyć broni przeciwko żołnierzowi, który odmawia posłuszeństwa, porzuca broń lub samowolnie opuszcza stanowisko, jeżeli okoliczności wymagają natychmiastowego przeciwdziałania, a inne środki nie są wystarczające.”;

- 3) w art. 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wyróżnieniami są:

- 1) pochwała,
- 2) zawiadomienie rodziny, zakładu pracy, organizacji politycznej lub społecznej albo prezydium rady narodowej o wzorowym wykonywaniu obowiązku żołnierskiego,
- 3) udzielenie krótkoterminowego urlopu,
- 4) nagroda pieniężna lub rzeczowa,
- 5) nagrodzenie białą bronią,
- 6) nadanie odznaki wzorowego żołnierza,
- 7) wręczenie żołnierzowi jego zdjęcia na tle sztandaru jednostki,
- 8) wpisanie nazwiska i zasług żołnierza do kroniki jednostki,
- 9) nadanie medalu przez Ministra Obrony Narodowej,
- 10) mianowanie na wyższy stopień wojskowy w drodze wyróżnienia.”;

- 4) w art. 12 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) żołnierze, którzy nie pełnią czynnej służby wojskowej — za przewinienia dyscyplinarne popełnione w czasie noszenia umundurowania i oznak wojskowych.”;

- 5) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1. W postępowaniu dyscyplinarnym wymierza się kary:

- 1) upomnienia,
- 2) nagany,
- 3) pracy porządkowej poza kolejnością,
- 4) zakazu opuszczania przez czas określony miejsca zakwaterowania,
- 5) aresztu do 21 dni,

- 6) zmniejszenia lub pozbawienia urlopu okresowego przysługującego żołnierzowi zasadniczej służby wojskowej,
- 7) służby w oddziale dyscyplinarnym przez okres od 1 do 3 miesięcy,
- 8) ostrzeżenia o niepełnej przydatności na zajmowanym stanowisku służbowym,
- 9) wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe,
- 10) ostrzeżenia o niepełnej przydatności do wojskowej służby zawodowej,
- 11) obniżenia stopnia wojskowego,
- 12) usunięcia z wojskowej służby zawodowej lub nadterminowej.
2. Wykonanie kar dyscyplinarnych aresztu i służby w oddziale dyscyplinarnym można zawiesić na okres od 1 do 6 miesięcy.
3. Jeżeli żołnierz ukarany karą dyscyplinarną zmniejszenia lub pozbawienia urlopu okresowego wykaże w ciągu co najmniej 3 miesięcy poprawę wyrażającą się w nienaganej służbie i postępowaniu, dowódca jednostki wojskowej może udzielić mu tego urlopu w wymiarze przysługującym w danym roku służby.”;
- 6) w art. 15:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Termin określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli:
- 1) wymierzenie kary dyscyplinarnej ma nastąpić w związku z odmową wszczęcia postępowania karnego, umorzeniem lub warunkowym umorzeniem tego postępowania albo zaniechaniem przez sąd zastosowania środków wychowawczych lub poprawczych,
- 2) przewinienie dyscyplinarne zostało ujawnione w wyniku działalności organów rewizji lub kontroli państwowej.”;
- b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. W przypadkach określonych w ust. 2 kara dyscyplinarna nie może być wymierzona po upływie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu lub postanowienia prokuratora wojskowego albo od dnia przekazania dowódcy jednostki wojskowej wniosków z przeprowadzonej rewizji lub kontroli.”;
- 7) art. 16 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 16. Żołnierze odbywający karę służby w oddziale dyscyplinarnym, którzy szczególnie wyróżniają się w tej służbie, mogą być zwolnieni od odbycia części kary.”;
- 8) po art. 16 dodaje się art. 16a i 16b w brzmieniu:
- „Art. 16a. 1. Okresu odbywania kary dyscyplinarnej aresztu nie zalicza się do czasu trwania czynnej służby wojskowej, jeżeli kara ta nie została skreślona z ewidencji.
2. Do czasu trwania czynnej służby wojskowej nie zalicza się również okresu, na który żołnierz samowolnie opuścił swoją jednostkę lub wyznaczone miejsce przebywania albo przez który samowolnie poza nią pozostawał.
- Art. 16b. Żołnierze podlegający zwolnieniu z czynnej służby wojskowej, którzy odbywają karę dyscyplinarną aresztu lub służby w oddziale dyscyplinarnym, nie mogą być zwolnieni z czynnej służby wojskowej w czasie odbywania kary.”;
- 9) art. 18 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 18. Zakres i sposób stosowania kar dyscyplinarnych w zależności od charakteru służby i posiadanego przez żołnierza stopnia wojskowego, tryb wymierzania tych kar, uprawnienia przełożonych w tym przedmiocie, jak również zasady i sposób wykonywania oraz skreślenia z ewidencji kar dyscyplinarnych określają regulamin dyscyplinarny Sił Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i inne regulaminy wojskowe.”;
- 10) w art. 19 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Żołnierze pełniący zawodową, okresową lub nadterminową służbę wojskową oraz oficerowie i chorążowie odbywający ćwiczenia wojskowe ponoszą odpowiedzialność przed sądami honorowymi za czyny, które naruszają honor i godność żołnierską.”;
- 11) w art. 21:
- a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) z własnej inicjatywy albo na wniosek kolektynu żołnierskiego.”;
- b) w ust. 3 po wyrazach: „orzeczenia sądu lub” dodaje się wyraz: „postanowienia”;
- 12) w art. 22:
- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Jeżeli według oceny sądu honorowego środki wychowawcze wymienione w ust. 2 są niewspółmierne do wagi popełnionego czynu, sąd orzeka o winie oficera, chorążego lub podoficera i występuje do właściwego organu z wnioskiem:
- 1) o wymierzenie kary dyscyplinarnej zakazu opuszczania przez czas określony miejsca zakwaterowania,
- 2) o pozbawienie prawa sprawowania funkcji w organizacjach społecznych działających w wojsku — na okres do dwóch lat,
- 3) o wymierzenie kary dyscyplinarnej ostrzeżenia o niepełnej przydatności do wojskowej służby zawodowej, obniżenia stopnia wojskowego albo usunięcia z wojskowej służby zawodowej lub nadterminowej,
- 4) o pozbawienie stopnia oficerskiego, chorążego lub podoficerskiego.”;
- b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
- „5. Stosując środki wychowawcze lub występując z wnioskami, o których mowa w ust. 3, sąd honorowy może zobowiązać ponadto oficera, chorążego lub podoficera do przeproszenia pokrzywdzonego, a także do naprawienia wyrządzonej szkody.”;
- 13) art. 25 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 25. 1. Szeregowcy oraz podoficerowie w czynnej służbie wojskowej nie podlegający właściwości sądów honorowych ponoszą odpowiedzialność przed sądami koleżeńskimi za czyny, które naruszają honor i godność żołnierską.
2. Sądy koleżeńskie rozpatrują ponadto sprawę postępowania żołnierzy niezgodnego z socjalistycznymi zasadami współżycia społecznego.
3. Sądy koleżeńskie mogą przeprowadzać rozmowy wychowawcze, a na zlecenie przełożonego — rozpatrywać sprawy żołnierzy naruszających dyscyplinę i porządek wojskowy.”;
- 14) po art. 25 dodaje się art. 25a, 25b i 25c w brzmieniu:
- „Art. 25a. 1. Sądy koleżeńskie wszczynają postępowanie:

- 1) na zlecenie przełożonego,
 - 2) z inicjatywy przewodniczącego sądu koleżeńskiego,
 - 3) na wniosek sądu lub prokuratora wojskowego,
 - 4) na wniosek żołnierza albo skargę pokrzywdzonej osoby cywilnej.
2. Przepisy art. 19 ust. 2, art. 20 i 22 ust. 1 stosuje się odpowiednio do sądów koleżeńskich.

Art. 25b. 1. W razie uznania, że żołnierz jest winny zarzucanego mu czynu, sąd koleżeński orzeka o winie i stosuje środki wychowawcze w postaci:

- 1) upomnienia,
 - 2) nagany,
 - 3) surowej nagany.
2. Jeżeli według oceny sądu koleżeńskiego środki wychowawcze wymienione w ust. 1 są niewspółmierne do wagi popełnionego czynu, sąd orzeka o winie żołnierza i występuje do przełożonego z wnioskiem o wymierzenie stosownej kary dyscyplinarnej.
3. Stosując środki wychowawcze lub występując z wnioskiem o wymierzenie kary dyscyplinarnej sąd koleżeński może również:
- 1) zobowiązać żołnierza do przeproszenia pokrzywdzonego, a także do naprawienia wyrządzonej szkody,
 - 2) wystąpić z wnioskiem do przełożonego o wystosowanie listu do zakładu pracy, organizacji politycznej lub społecznej albo rodziny w sprawie niewłaściwego postępowania żołnierza,
 - 3) wystąpić z wnioskiem do przełożonego o pozbawienie żołnierza odznaki nadanej mu tytułem wyróżnienia.

Art. 25c. Organizacje sądów koleżeńskich, skład i sposób ich wybierania oraz zasady i tryb postępowania przed tymi sądami określa Minister Obrony Narodowej.”;

15) w art. 29 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie uchylenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia stopnia wojskowego albo usunięcia z wojskowej służby zawodowej lub nadterminowej oraz w razie uchylenia orzeczenia sądu honorowego, w wyniku którego pozbawiono żołnierza stopnia oficerskiego, chorążego lub podoficerskiego, ulegają uchyleniu skutki, jakie spowodowało wymierzenie kary dyscyplinarnej albo pozbawienie stopnia, w zakresie ustalonym w decyzji o uchyleniu kary dyscyplinarnej lub orzeczenia sądu honorowego.”;

16) w art. 30 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Uprawnionymi do interweniowania w przypadkach, o których mowa w ust. 1, są także organy Milicji Obywatelskiej, Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej i ochrony kolei. Zasady oraz zakres i tryb interweniowania przez te organy określają odrębne przepisy.”;

17) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33. Przez użyte w art. 30 i 31 określenie „żołnierz” rozumie się żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, a także żołnierzy, którzy nie pełnią czynnej służby wojskowej, i studentów odby-

wających wojskowe szkolenie w ramach studium wojskowego — w czasie noszenia przez nich umundurowania i oznak wojskowych.”;

18) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W razie odmowy przyjęcia mandatu karnego lub nieuiszczenia grzywny w terminie, organ upoważniony do nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego kieruje wnioskiem o ukaranie żołnierza do organu wojskowego określonego w art. 35 ust. 1.”;

19) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. W przypadkach określonych w art. 35 i 36 ust. 2 ukaranie dyscyplinarne albo wszczęcie postępowania przed sądem honorowym nie może nastąpić po upływie terminu przedawnienia przewidzianego dla danego wykroczenia w prawie o wykroczeniach.”;

20) w art. 40:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Za czyny, za które w myśl obowiązujących przepisów właściwe organy cywilne uprawnione są do nakładania kar porządkowych, żołnierze w czynnej służbie wojskowej ponoszą wyłącznie odpowiedzialność dyscyplinarną lub przed sądami honorowymi.

2. Środki dyscyplinarne przewidziane w ustawie stosuje się do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej również w przypadkach, gdy właściwe organy cywilne uprawnione są w myśl obowiązujących przepisów do stosowania grzywny w celu przymuszenia.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się również w przypadkach, gdy kara porządkowa lub grzywna w celu przymuszenia zostały zastosowane przed wcieleństwem żołnierza do jednostki wojskowej, a nie zostały do tego czasu wykonane.”;

21) w art. 61 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przewidziane w ustawie uprawnienia Ministra Obrony Narodowej i podległych mu organów wojskowych przysługują odpowiednio Ministrowi Spraw Wewnętrznych i podległym mu organom w stosunku do żołnierzy pełniących służbę w podległych mu jednostkach.”;

22) w art. 21 ust. 1 pkt 3, art. 22 ust. 1, 2 i 4, art. 28 ust. 2 i 3, art. 43 i 57 oraz w tytule rozdziału 8 po wyrazie: „oficer” lub „oficerskiego” użytym w odpowiednim przypadku i liczbie stawia się przecinek oraz dodaje się wyraz: „chorąży” użyty w tym samym przypadku i liczbie.

Art. 2. Minister Obrony Narodowej ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy z dnia 21 maja 1963 r. o dyscyplinie wojskowej oraz o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej (Dz. U. Nr 22, poz. 114) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *M. Spychalski*

Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*